

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. II. De accidenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

rigorose proprium, & accidens, sed complexionem quandam horum, nec non graduum, quos contrahunt: Sin autem sumantur magis stricte, & penes occultam illam, & innominatam formalitatem, qua secernuntur à generibus, & ente cunctis superiori; ita quidem haud prædicari in quale quid, sed in quale tantum. Prius illud duntaxat voluit Damascenus, & à nobis latè probandum est in Metaphysica lib. 5. tract. 1. per totum. Posterius verò, quod ad sufficientiam earum, quas tradidimus, definitionum satis, superque est, nec à Damasceno negatum est, nec ab ullo potest negari, nisi iniuria, & absque vlla verisimilitudine.

11 Confirmatur hæc solutio: Quoniam differentia infima, si de notis, ac nominatis sit sermo, sunt totæ species, atque instar harum prædicantur complete, uti tract. præterito cap. penultimo visum est. utque indicat Aristoteles lib. 7. metaph. lect. 12. Si itaque (inquiens) hæc sic se habent; palam, quia differentia finis rei substantia erit, & definitio, & paulo post, quidem igitur differentia differentia fiat, una erit, quæ finalis species, & substantia. At quia differentia infima propriè sumpta, & quatenus nobis ignota, & innominata prædicantur incomplete, idcirco absolute loquendo differentia infima censetur prædicari incomplete, & à speciebus differre suis: Similiter ergo, licet proprium, & accidens prope notitiis, ac nominibus subiant nostris, prædicentur in quale quid; tamen, quoniam aliter usurpata, & prope latent in iis, quæ nobis nota sunt, ac nominata dicuntur tantum in quale, hoc sufficit, ut præcise loquendo ita censeantur enunciar. Hæc de mente Damasceni. Fortasse tamen nomine proprii intellexit, quod à nobis, ac ceteris appellatur differentia propriissima, & nomine accidentis, quod reliqui vocamus, tum proprium, tum etiam accidens: ita verò si res habet, perspicuum est nostris definitionibus eum haud refragari.

CAPVT II.

De Accidenti.

12 **A**ccidens quantum prædicabile definit Porphyrius: quod potest adesse, & abesse, absque subiecti corruptione. Quam definitionem falsam esse, & velut Græculam reiiciendam censent Laurentius Valla lib. 6. elegantiarum cap. 34. & Erasmus Roterodamus in epitome eiusdem operis littera. P. verbo *persona*: Quid tamen hi Grammatistæ censeant, parum est curandum: standumque potius plerorumque auctoritati Philosophorum, quibus communiter ea placet definitio. Eam certe iam olim amplexus est Lucretius Carus, non solum Philosophus, sed etiam cultissimus Poëta, & hac de causa maius fortasse autoritatis pondus apud Erasmum & Vallam habiturus; namque de proprio quod coniunctum & de accidente, quod euentum nominat, sic differit lib. 1. de natura rerum haud multum ab initio:

*Coniunctum est id, quod nunquam sine perniciæ
Discedio potis est seungi, seque gregari:
Pondus vii saxi, calor ignibus, liquor aquæ
Tactus corporibus cunctis, in tactu inani.
Seruitium contra, libertas diuitiaque
Pauperitas, bellum, concordia, cetera, quorum*

Aduentu manet incolumis natura, abituque:

Hæc soliti sumus, ut par est, euenta vocare.

En & quidem disertissime accidentis à proprio seu coniuncto distinctionem, eiusque prope sic distincti nostram & communem definitionem. Quo autem melius intelligatur, obiciamus aduersus eam primò: mors est accidens animalis: at ei adesse & abesse nequit sine illius corruptione: abesse enim potest sine ea, non tamen adesse, cum ipsa sit formaliter corruptio animalis.

13 Respondeo primò: particulam, &, in ea definitione sumi, non copulatiue, sed disiectiue: ac vim habere huius particulæ, vel, veluti cum dico, *potest voluntas amare, & odisse, & intellectus assentiri, & dissentiri*, utrobique particula, &, perinde est, atque, vel. Ita autem intellecta definitione Porphyriana nihil habet aduersus eam ponderis obiectio facta. Respondeo secundò: Mors eo modo, quo est accidens, animalis, ei potest abesse, ac tum etiam adesse, quin illud corrumpat, destruatque, adest enim ei, non physice, sed intentionaliter, seu denominatiue, quoniam animal dicitur mori: At intentionaliter non corrumpitur esto ei adsit mors, sed potius ita manet: quid enim euidentius est, quam animal manere in meo intellectu quoties de eo, quod moriatur, affirmo. Quocirca destructio illa, siue corruptio subiecti, de qua est sermo in definitione, non semper est realis, sed intentionalis, seu mentalis aliquando. Qui autem mortem, aut, quod perinde est, calorem mortiferum, ac feralem, non tam animalis, quam materiæ accidentia volunt, haud sunt audiendi: quoniam etiam animali non inhaesit, & physice, at intentionaliter, & denominatiue mors & calor immodicus conueniunt, cum animal mori, & calefcere, atque ardere dicatur, quod satis est, ut eius accidens logicum censeatur, de quo solo, & non de physico, disputamus in præsentiarum.

14 Obiciamus aduersus eandem accidentis definitionem secundò ita. Vel in ea sermo est de separabilitate reali: & sic definitio non conuenit omni definito, cum plura accidentia à suis subiectis absque eorum corruptione realiter separari nequeant, ut in nigredine corui, aut Æthiopis cernere est: Vel sermo est de separabilitate rationis, aut mentali, qua præcindendo ab accidenti concipere possumus integram subiecti essentiam, & sic definitio conuenit alij à definito, nimirum proprio quarto prædicabili: siquidem eo per intellectum circumscripto adhuc concipere possumus integram rei essentiam, ut potè quæ ab eiusmodi proprio saltem ratione distinguitur, eoque est ratione prior.

15 Huic obiectioni Cardinalis Bellarminus lib. de amissione gratiæ capite 3. Toletus, Caietanus, Conimbricenses, & alij, quibus subscribo, communiter respondent, separabilitatem rationis duplicem esse, aliam præcisiuam, qua essentia subiecti præcinditur ab accidenti; & hanc ei cum proprio communem esse: aliam negatiuam, qua videlicet accidens ob exigentiam intrinsecam subiecti cum eo connecti, & conuerti negatur; & hanc ei cum proprio neutiquam esse communem, ut constat ex cap. præterito. De hac autem sola, non de illa accidentis definitionem procedere. Cui autem ea, quæ tradita est, salebrosa videtur, is accidens in hunc modum definiat: *Quod predicatur de pluribus in quale contingenter, seu inconuenienter*, quod proinde est.

16 Missis leuioribus dubiis, hoc solum, in præsentia libet disputare, an ad prædicationem accidentis logici inferiorum actualis requiratur existentia?
Raphaël

Raphaël Auerſa hic quaest. 54. sect. 4. Ioannes de S. Thoma 2. parte log. quaest. 12. Rodericus Arriaga disput. 8. log. sect. 3. partem negantem tuentur. Quorum sententiam probō, rationes improbo; iisque omiſſis, hunc in modum argumentor. Non solum hæc prædicatio, *aqua est calida*, ad acci- dens quintum prædicabile spectat, vt Conimbri- censes, & Fonseca nobis aduersarij existimant; ve- rum etiam hæc, *aqua possibiliter est calida*, seu *calida esse potest*; at ad hanc posteriorem prædica- tionem aquæ existentia non requiritur, quantum- uis sit ad priorem requisita; eo quod hæc posterior sit sempiternæ veritatis, & in ea copula, est, absol- uatur à tempore, cum tamen illa prior opposito modo se habeat: vt igitur acci- dens quintum prædi- cabile de suis prædicetur inferioribus, eorum non postulat existentiam: minor est per se, ac sponte sua manifesta: maior probatur, quoniam non sola aqua possibiliter calida est; & tametsi sola, omnis, & semper eiusmodi esset; non tamen attenta exi- gentia intrinseca subiecti: haud enim aqua possibi- litatem caloris sibi contrarij suapte natura depolcit.

17

Rursus secundo nullo existente subiecto hæ præ- dicationes; si Petrus existat, erit albus; si Paulus existat, erit etiam albus, & similes, essent verissi- mæ: sed eiusmodi prædicationes, quæ desinunt, ad ac- ci- dens quintum prædicabile spectant, cum sint in quale contingenter. Deinde tertio; hæ prædicationes: hoc album est album; illud album est album, ad acci- dens quintum prædicabile pertinent: at verè sunt nullo subiecto existente, vt aduersus Scotum, & alios suo loco probatum manet: ergo, &c. Maior suadetur quia esse album, licet sit essentiale concreto, quod ei subiicitur concrete sumpto, & secundum id, quod in recto, & obliquo simul importat, tamen ei acci- dentarium est penes id præcisè, quod inuoluit in recto: illæ ergo prædicationes ad acci- dens quintum prædicabile ex parte spectant, quamuis partim etiam attingant ad speciem, aliudve prædicabilium essen- tialium: & sanè, sicut idem respectu diuersorum potest esse acci- dens physicum, & essentia physica, vt in can- dore respectu sui, & parietis cernere datur, non est cur idem respectu diuersorum acci- dens logicum & essentia logica non sit, atque instar vtriusque non prædicetur.

Præterea quarto: mori, & immodice caleſcere de animali, tanquam acci- dens logicum prædicatur: at animalis non postulat existentiam, sed potius eius non existentiam. Tandem quinto: esse cogni- tum, esse ve volitum, vt aiunt, tanquam acci- dentia logica enuntiantur, atque ad quintum attinent prædicabile, cum prædicentur in quale contingen- ter: at, vt proximè prædicari possint, actuque sint vni- uersalia, haud semper postulant rem cognita, & vo- litam existere; imò potius contrarium haud raro; ni- mirum quories futura, vt futura cognoscuntur aut desiderantur.

TRACTATUS VII.

De quinque prædicabilibus res-
pectu Dei.

CAPVT I.

An de Deo, Personisque diuinis aliquod ex
quinque Prædicabilibus dici possit?

XPLICATIS quinque prædicabilibus, restat
explicandum, an eorum aliquod, videlicet ge-
nus, species, differentia, proprium, aut acci- dens dici

possit de Deo, aut aliquo eius prædicato: Sententiam
affirmantem sequor, atque ita suadeo. Substantia est
genus: at de Deo non minus, quàm de creatura dicitur:
ergo, &c. Maior probaturum quia substantia præ-
dicatur de pluribus differentibus specie in quid, hæc
autem est definitio generis: tum etiam, quia sub-
stantia primum, & præcipuum prædicamentum est:
prædicamenta autem nuncupantur ab omnibus pri-
ma decem genera.

Rursus secundo suadet eadem sententia. Rela-
tio vt sic est prædicamentum, & genus: at de di-
uinis relationibus, Paternitate nimirum, Filiatione,
& Spiracione passua propriissime prædicatur. Ad
hæc: ratio personæ vt sic est genus ad creatam, & in-
creatam, cum de iis prædicetur in quid, & ex specie
differant: non enim solo numero dissident, sicut
Petrus, v. g. & Paulus, quandoquidem inter se sunt
verè dissimiles. Eadem ratione conuinci potest, per-
sonam diuinam vt sic, respectu triplicis sibi subie-
ctæ, genus esse.

Accedit autoritas Augustini lib. 5. de Trinit.
cap. 8. vbi docet, *sacram scripturam de Deo loqui
secundum categorias, seu prædicamenta, aliquando
proprie, vt cum spiritus, aut substantia nuncupatur.*
Censet ergo prædicamentum, seu genus substantiæ
de Deo dici posse. Augustino consentit Damascē-
nus in elementis cap. 8. ibi *substantia, qua continet
super substantialiter increatam deitatem, cognosci-
bilitate autem continet omnem creaturam generalissi-
mum genus est.* Vbi genus substantiam esse, ac de
Deo dici clarè existimat. Quod autem ex Augu-
stino, & Damasceno dictum est, Deum esse sub
genere generalissimo, seu prædicamento, dictum
puta de prædicamento, non physicè, sed metaphy-
sicè sumpto, vt explicandum est ex professo in Me-
taph. lib. 3. tract. 1.

Speciem etiam prædicabilem in Deo locum ha-
bere suadeo. Quoniam, aut circa idem obiectum
Petrus, v. g. Deo inesse possunt duæ virtualiter
scientiæ visionis omnino similes, altera in sensu
diuiso alterius, aut non? Si primum: ergo ab vtra-
que ratio specifica visionis Petri abstrahi poterit:
siquidem ad speciem, & quoduis aliud vniuersale
inferiora virtualiter, seu ratione ratiocinata distin-
cta sufficere probatum est tract. primo libri supe-
rioris. Si secundum: ergo à visione Petri, & vi-
sione Pauli eodem modo tendentibus ratio specifi-
ca visionis Dei de homine poterit abstrahi: siqui-
dem ratio illa abstracta ideo generica, non specifi-
ca esse deberet, quia visio Dei de Petro in alias vi-
siones omnino similes esset vltius diuidua, sicut
de vnione humana comparatione vnionis Petri, &
vnionis Pauli supra philosophati sumus tract. de se-
cundo prædicabili: sed visio Dei de Petro in alias
omnino similes indiuidua est, si secundum illud
eligatur.

Iam de differentia id ipsum suadeo, quia differen-
tia indiuiduè comitatur genus, eique semper adia-
cet; at de Deo genus, ergo & differentia prædica-
tur. Deinde cui acci- dens physicum conuenit, ei ac-
ci- dens logicum quintum prædicabile conuenire po-
test, vt intuenti perspicuum erit: cui ergo conue-
nit differentia physica, eidem differentia logica, quæ
est tertium prædicabile conueniet: quando igitur
Deus omnium confessione physicè, & realiter differt
à creatura ei differentia logica non poterit non con-
uenire.

Proprium autem quartum prædicabile de Deo di-
ci posse in hunc modum ostendo: Omnis ratio spe-
cifica proprietates aliquas strictè sumptas, saltem à
se